

LBRIS

We know
books

ALAIN GERBAULT

**SINGUR,
STRĂBĂTÂND
ATLANTICUL**

Traducere din limba franceză și prefață de
Alexandru VIANU

Editura Vreamea
București
2024

Alain Gerbault, *Seul à travers l'Atlantique*, Paris,
Bernard Grasset, 1924

Alain Gerbault, *Singur, străbătând Atlanticul*, București,
Fundatia pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, 1935

Coperta: Teodor-Alexandru Pricop

Desen copertă: Alain Gerbault

Corector: Alexandra Ciuciulin

Tehnoredactor: Dan Amza

Copyright © Editura Vremea pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GERBAULT, ALAIN

Singur, străbătând Atlanticul / Alain Gerbault ;
trad. din lb. franceză și introd. de Alexandru Vianu.

- București : Vremea, 2024

ISBN 978-606-081-207-4

I. Vianu, Alexandru (trad. ; pref.)

821.133.1

CĂLĂTORIA CA SENS AL VIEȚII

Prin faptele sale, Alain Gerbault apare ca un coborâtor al marilor călători ai Renașterii. Același spirit de aventură, izvorât dintr-o prea încăpătoare individualitate, același îndemn pornit din conștiința unei puteri nelimitate, același sentiment al omului care se recunoaște mai ales sub aspectul stăpânitorului, i-a împins desigur pe Bartolomeo Diaz, Vasco da Gama, Cristofor Columb și Magellan, ca și pe Alain Gerbault. Între călătorul acesta și descoperitorii de altădată sunt însă deosebiri care fac să strălucească mai mult exemplul unic al unei existențe din vremea noastră.

Alain Gerbault n-a pornit să descopere drumuri și ținuturi noi, bogățiile insulelor îndepărtate nu l-au ispitit, măsura obișnuită pe care o întrebuițează oamenii în aprecierea propriilor lor fapte nu poate exprima valoarea călătoriei lui. Străbătând singur Atlanticul, făcând apoi ocolul pământului, tot singur pe aceeași rudimentară corabie, Alain Gerbault nu și-a propus nicio realizare, n-a urmărit niciun rezultat și niciun folos. Este o măreție neîntâlnită încă, în această uitare a lumii și a valorilor ei. Călătorul nostru a urmărit numai propria sa realizare, sub forma fără urmă a unei neconținute și imense descătușări de forță. După cum nu se simte fericit decât singur,

în largul oceanului, Alain Gerbault nu se poate realiza decât în absența oricărui scop, răspândind în spații abstractizate puterile unei voințe pure.

Dacă orice spirit al utilității lipsește din preocupările lui, tot astfel tehnica facilă și confortabilă este repudiată dintre mijloacele întrebuițate de Alain Gerbault. Un vas cu motor ar fi înlăturat atâtea din muncile grele pe care a trebuit să le îndeplinească, dar fapta lui n-ar fi fost numai a unui om, ci în același timp a tehnicii unei epoci. Întors la marina cu pânze a unor vremi mai depărtate, Alain Gerbault se înfățișează ca omul puternic de totdeauna, expresia însăși a umanității triumfătoare. În vreme ce călătorii renașterii folosesc ultimele progrese ale vremii lor în ce privește navigația și construcția navelor, acest erou, liber de orice legătură, se întoarce către alte vremi și străbate nevăzut globul pământesc, dovedind că puterile aprige ale naturii nu sunt obstacole neînfrânte, ci numai prelungirea vizibilă a infinitelor puteri omenești. Astfel, Alain Gerbault încetează de a aparține unui timp, iar călătoria aceasta dobândește un sens care voiește ca durata ei să fie fără termen.

În raport cu vremea noastră, marea faptă despre care ne ocupăm are mai multe înfățișări. Alain Gerbault ilustrează un individualism extrem care se opune colectivismului modern. Prima pornire care împinge pe călătorul nostru este dorința de-a fi singur și de-a săvârși fără alt ajutor ceea ce își propune. Alain Gerbault nu face tendinței obișnuite a dezvoltării în societate nici chiar concesiia unui al doilea marinar pe bordul corăbiei sale. Iată un om ale cărui uriașe puteri găsesc cel mai prielnic mediu de realizare pe întinderile mărilor, în afară de orice integrare

socială. Ideea de bine îl preocupă totuși și, ajuns la New York, Alain Gerbault este mulțumit să constate din numeroasele scrisori primite că exemplul lui a exaltat în oameni anumite virtuți. Față cu imperiul, mereu crescând, al societății asupra omului, apariția acestei individualități ireductibile a unui stăpânitor fără hotare și permanent cuceritor al propriei lui libertăți este un semn pe care analiza culturii noastre va trebui să-l rețină.

Alain Gerbault nu corespunde imaginii aceluși om revenit la natură pe care Rousseau îl dorea fericit prin inactivitate întrucât nu putea fi corupt de civilizație. Pentru a avea accesul stării de natură, către care se întoarce acest erou modern, el trebuie să ducă o luptă de fiecare clipă. Natura nu este pentru Alain Gerbault nici refugiul în pasivitate pe care îl caută neconformistul existenței în societate și nici starea originară pe care vrea s-o recâștige omul obosit de nefericirile civilizației. Viața pe corabie a călătorului nostru este contrariul repausului. Iar dacă se simte încătușat și nefericit în cadrul civilizației moderne, Alain Gerbault manifestă tot timpul, pentru a o lăsa cât mai departe, acel activism care îl apropie totuși de vremea lui. Desigur, el se întoarce la natură întrucât părăsește o existență socială pentru a trăi conform cu un individualism care, eliberându-l de orice altă normă, îl supune cu exclusivitate propriilor sale legi. Dar figura lui Alain Gerbault nu s-ar putea înțelege fără a ține seamă tocmai de acele caractere moderne pe care le înfățișează. Mai întâi acea proprie supraveghe a unui efort ordonat și condus de o voință care dictează și acceptă în același timp. Este spiritul sportiv al vremii noastre, de care este impregnat Alain Gerbault. Apoi acel mod de a înțelege existența

ca o faptă, de a se realiza în acțiune, întrucât aceasta este o valoare în sine pentru o anumită mentalitate modernă. În sfârșit, acel sentiment al pământului întreg, supra-geografia modernului realizator al recordurilor de distanță, care, trecând peste infini-tele ciocniri și diferențieri dintre oameni, contribuie la sporirea unei conștiințe cosmice.

Natura este, așadar, pentru Alain Gerbault, totalitatea posibilităților oferite omului modern. El respinge civilizația în măsura în care îi absoarbe spiritul. Acea luare în posesie a pământului, care prelungește sentimentul planetar al vremii, el o obține cu încetineală și analiză. Felul în care cucerește cu greutate fiecare metru parcurs pe ocean este un aspect diferit al aceluiași impuls, care face pe aviatorul cel mai îndrăzneț să apropie, cu ultima rapiditate, cele mai îndepărtate puncte ale globului. Un aspect diferit care este, poate, și ultima consecință a vitezei. După desăvârșirea cunoștințelor geografice, omul a pus stăpânire pe pământ și pentru mai multă facilitare i-a redus întinderea. Lumea dobândește astăzi conștiința unor limite prea apropiate și este firesc ca spațiul să recâștige ceva din prestigiul de altădată. Călătorind ani de-a-rândul și făcând ocolul pământului, Alain Gerbault a cucerit cu sfortări supreme și cu neconținută primejdie a vieții fiecare neînsemnată diviziune a spațiului pe care îl străbate, ignorându-l, purtătorul tehnicii moderne. El redă astfel omenirii conștiința unei disponibilități spațiale care va putea corecta tristețea unei lumi finite. Coborât printre nenumăratele amănunte ale naturii, căutând o adaptare pentru fiecare în parte și trăind cu intensitate prezentul, Alain Gerbault descoperă atâtea motive noi ale posibilităților omenești.

Rezultă din această dublă îmbogățire, a naturii și a omului, pe care o prilejuiește apropierea lor imediată, un izvor de întărire a individualității. Înșușirile morale care se cer unui om pentru a întreprinde și a stăruia în ceea ce și-a impus Alain Gerbault justifică drepturile reclamate de individ și orgoliul libertății lui. Viața lui Alain Gerbault pe bordul corăbiei *Firecrest* nu oferă decât două soluții: să persiste prin putere sau să dispară în valuri. Fiecare clipă este o luptă care cere hotărâre, curaj, energie și încredere. Un talaz uriaș se apropie și de îndată călătorul singuratic trebuie să-l înfrunte cu unicele mijloace ale ființei lui. Cufundat în mare sau suit în vârful catargului, bătut de uragane sau zguduit în pânțele corăbiei, obosit, bolnav, însetat, omul acesta luptă tot timpul pentru a triumfa. Când forțele lui par a fi sfârșite, noi împotriviri ale naturii se produc și tot atâtea puteri noi se nasc în el. Nimic nu este dăruit, totul este smuls din luptă. Ceea ce este, pentru beneficiarul tehnicii moderne, amănuntul depărtat și neglijabil, este realitatea cea mai amenințătoare pentru Alain Gerbault. Cu fiecare realitate se măsoară și o depășește.

Singurul rezultat aparent al neîntreruptei lui serii de biruințe este persistența unei vieți pe care tehnica modernă ar fi asigurat-o fără dificultate. Dar această viață realizează o tehnică proprie și creează un stil original. Pentru a învinge, Alain Gerbault studiază condițiile proprii călătoriei lui și corăbiei pe care o folosește, construind o tehnică nouă cu adaptări personale. De asemenea, viața prin care triumfă dobândește un stil unic și poartă prin singurătățile oceanului imaginea omului inimitabil. Pretutindeni, răspândește puteri reînnoite și reîntregește voința stăpânitoare a omului.

Alain Gerbault descrie în această carte călătoria prin Atlantic, începutul mării lui aventuri. Scrisul lui este simplu și direct. Fapta pe care o povestește redă, fără transpunere, măreția omului.

Alexandru VIANU

I ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Într-o casă primitoare, aproape de New York, o seară liniștită, atât de liniștită încât mă întreb dacă neobișnuita mea aventură din ultimele luni s-a petrecut cu adevărat.

Prin fereastră zăresc strâmtoarea formată de Long Island și catargul micului meu *Firecrest*; la câteva sute de metri mai departe, digul de la Fort Totten.

Nu e un vis. Am străbătut singur Atlanticul și mă găsesc acum în Statele Unite. Este mai puțin de-o lună de când, prin furtuni și în mijlocul valurilor uriașe, luptam în fiecare clipă pentru a-mi apăra viața de forțele dezlănțuite.

Am aici, sub ochii mei, jurnalul de bord pe care l-am scris: cu statornicie, chiar pe vremea cea mai cumplită. Întorc foile, ude încă de apa mării și privirea mi se oprește asupra acestui fragment din călătoria mea:

„Pe bordul vasului *Firecrest*, în 14 august, pe mare, la 34 grade 45 minute latitudine Nord și 56 grade 10 minute longitudine vest, vânt puternic de la vest. Vasul a fost zguduit toată noaptea și valurile îl lovesc tot timpul. La orele patru de dimineață, scota focului se rupe și trebuie s-o matisesc. Puntea este inundată. Deși toate ieșirile sunt astupate, înăuntru totul este

Alain Gerbault descrie în această carte călătoria prin Atlantic, începutul mării lui aventuri. Scrisul lui este simplu și direct. Fapta pe care o povestește redă, fără transpunere, măreția omului.

Alexandru VIANU

I ÎN LOC DE PREFERAȚĂ

Într-o casă primitoare, aproape de New York, o seară liniștită, atât de liniștită încât mă întreb dacă neobișnuita mea aventură din ultimele luni s-a petrecut cu adevărat.

Prin fereastră zăresc strâmtoarea formată de Long Island și catargul micului meu *Firecrest*; la câteva sute de metri mai departe, digul de la Fort Totten.

Nu e un vis. Am străbătut singur Atlanticul și mă găsesc acum în Statele Unite. Este mai puțin de-o lună de când, prin furtuni și în mijlocul valurilor uriașe, luptam în fiecare clipă pentru a-mi apăra viața de forțele dezlănțuite.

Am aici, sub ochii mei, jurnalul de bord pe care l-am scris: cu statornicie, chiar pe vremea cea mai cumplită. Întorc foile, ude încă de apa mării și privirea mi se oprește asupra acestui fragment din călătoria mea:

„Pe bordul vasului *Firecrest*, în 14 august, pe mare, la 34 grade 45 minute latitudine Nord și 56 grade 10 minute longitudine vest, vânt puternic de la vest. Vasul a fost zguduit toată noaptea și valurile îl lovesc tot timpul. La orele patru de dimineață, scota focului se rupe și trebuie s-o matisesc. Puntea este inundată. Deși toate ieșirile sunt astupate, înăuntru totul este

îmbibat de apă. Nu este un lucru ușor să-mi pregătesc de mâncare și a trebuit să fac sfârșiri acrobatice timp de două ore pentru a izbuti să prepar un ceai și câteva felii de slănină friptă, după ce m-am izbit cu capul de tâblia de nenumărate ori.

La orele nouă se rupe trinca. În acest timp, corabia este atât de zguduită și vântul atât de puternic, încât nu pot încerca o reparație. Toate paharele și toate ceștile sunt sfărâmate.

La amiază un val îngrozitor inundă puntea și smulge acoperișul magaziei de pânze. Valurile devin din ce în ce mai mari, marea este uriașă și vântul bate cu furie. Vântul e prea puternic și pânzele nu mai rezistă. În trinca apare o gaură, iar vela mare se rupe de-a lungul cusăturii din mijloc, producând o crăpătură de trei metri. Trebuie să cobor pânzele pentru a le salva. Dar este foarte greu să reușesc, fără a mă expune să fiu aruncat peste bord de vânt și de mare!

Cu greu mă mențin pe puntea udă și alunecoasă și-mi trebuie mai mult de o oră pentru a îndeplini primejdioasa mea sarcină. Aș vrea să ridic vela de capă, dar vântul devine mai puternic. Acum este o adevărată furtună. Nicio pânză nu va rezista unui asemenea timp. Vibrația șarturilor dă impresia zgomotului pe care îl face un tren rapid. Aceasta însemnează că viteza vântului a atins șaiszeci de mile pe oră.

Este prilejul suprem de a pune în funcțiune ancora plutitoare, un sac mare de pânză, în formă conică și care este menținut larg deschis printr-un cerc de fier. După ce leg capătul unei frânghii lungi de patruzeci de brase de ancora marină și celălalt capăt de lanțul ancorei mele, arunc sacul în mare împreună cu o mică centură plutitoare. Sacul se umple sub apă, frânghia se întinde.

Corabia se clatină acum mai puțin, deși sunt încă foarte zguduit de valurile mării. Sunt obligat să aștern pânze vechi peste magazia cu vele pentru a evita să pătrundă înăuntru apa. Îmi simt forțele sleite și am încă multe de făcut. Aduc în cabină pânzele rupte și după ce închid totul în urma mea, îmi petrec seara și cea mai mare parte din noapte reparându-le cu ajutorul unui ac și al unei guardamane.

Acum plouă torențial. În salon, apa este la nivelul pardoselii. Și constat cu mare necaz că pompa nu funcționează.

Plouă din ce în ce mai tare; sunt ud până la piele; pe vas nu mai este niciun colț uscat și nu izbutesc să opresc pătrunderea apei prin spiraiuri și prin magazia cu pânze."

Închid jurnalul meu de bord. Este o zi obișnuită în timpul lunii de furtuni pe care am avut-o pe la jumătatea călătoriei mele.

Dar ce minunată existență!

Deși sunt numai câteva zile de când am ajuns la țarm, nu doresc decât să ridic ancora, să reiau viața de marinar și să mă regăsesc în larg. Mă năvălesc amintirile. Cum am ajuns marinar? Cum s-a născut în mine dragostea de mare?

Am trăit în cea mai mare parte a tinereții mele la Dinard, aproape de portul de pescari Saint-Malo, regiunea faimoșilor corsari, glorie a marinei noastre de acum două sute de ani. Când tatăl meu nu mă lua pe yachtul său, găseam totdeauna mijlocul de a-mi petrece ziua pe barca vreunui pescar.

La Saint-Malo își pregătesc acei aspri pescari bretoni corăbiile lor, pentru primejdioasele călătorii spre Terra Nova sau spre regiunile bogate în pește ale Islandei.

De pe atunci doream să posed o mică navă. Odată, fratele meu și cu mine am strâns bani destui pentru a cumpăra o corabie pe care însă un altul a achiziționat-o înaintea noastră.

Eram ispitit de viața marinarilor bretoni și povestirea faptelor lor de curaj și rezistență mă făcea să vibrez cu intensitate.

Acolo, la Saint-Malo și la Dinard, am început să iubesc marea, valurile și vânturile tumultuoase. Îmi plăceau mai ales cărțile de aventuri. În multe găseam povestirea goanei după aur și întâmplările minerilor din Alaska și Klondike. Numele de El Dorado mă fermeca. Uneori îmi spuneam: „Când voi fi bărbat, voi descoperi El Dorado”.

Copil încă, Joseph Conrad puse într-o zi degetul pe harta unei părți neexplorate a Africii Centrale și spuse: „Când voi fi mare mă voi duce acolo”. El și-a îndeplinit visul. S-a dus acolo. Mai puțin norocos ca el, nu-mi voi îndeplini niciodată visul copilăriei mele; mă voi supune, mai curând, sortii eroului lui Edgar Allan Poe.

„A gallant Knight—Had journeyed long – Singing a song – In search of El Dorado – But he grew old – This Knight so bold.

As he found – No spot of ground – That looked like El Dorado.”

„Un viteaz cavalier – călătorise multă vreme – cântându-și cântecul – în căutarea țării El Dorado. Dar îndrăznețul cavalier îmbătrâni! El nu găsi – nicio urmă a unei țări – care ar fi semănat cu El Dorado.”

După fericiții ani ai copilăriei mele la Dinard, am fost trimis pentru studii la Paris, unde am fost primit intern la colegiul Stanislas. Acolo s-au scurs anii cei mai triști ai vieții mele, închis între patru ziduri

și visând la lumea largă, la libertate și aventuri. Dar trebuia să învăț pentru a deveni inginer.

În acest timp izbucni războiul.

Am intrat în aviație. După ce am resimțit, printre nori, beția spațiului, mi-am dat seama că nu aș mai putea niciodată să îndur existența sedentară a orașului. Războiul mă făcu să evadez din civilizație. Nu mai doream să mă întorc la ea.

Un tânăr american, camarad de escadrilă, îmi împrumută o carte de Jack London din care am învățat că se poate străbate lumea pe o navă destul de mică. A fost o revelație pentru mine și mă hotărâi să încerc această aventură, după ce voi fi scăpat cu viață din război.

Apoi am comunicat proiectele mele altor doi camarazi. Urma să echipăm toți trei o corabie și să luăm drumul insulelor din Pacific.

Dar cei doi prieteni muriră vitejește în văzduh!

Atunci am luat hotărârea să plec singur. Părăsind cariera mea de inginer, am căutat timp de un an, în toate porturile franceze, o navă pe care s-o pot manevra fără ajutor. Acum doi ani și jumătate, vizitând pe propriul său vas pe prietenul meu Ralph Stock, autor al *Călătoriei lui „Dream-Ship”*, descoperii, ancorat într-un port englez, un mic vas. Era corabia *Firecrest*.